બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા

બાળ સત્સંગ પરીક્ષા કાર્યાલય

બાળ - ૧ : પ્રેક્ટિસ પેપર - ૮

જવાબપત્ર - ૮

સમય : ૨ કલાક
કુલ ગુણ : ૧૦૦

પ્ર.૧ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. **[૧૦]**

વિભાગ-અ

(ધર્મદેવ, જેઠ, જોબનપગી, રામાયણ, હાથી, ૭)

૧. કાશીમાં ધર્મદેવ અને ઘનશ્યામને **હાથી** પર બેસાડી વરઘોડો કાઢ્યો.

૨. ઘનશ્યામ હનુમાન મંદિરમાં **રામાયણ** ની કથા સાંભળતા હતા.

૩. ઘનશ્યામના પિતાનું નામ **ધર્મદેવ** હતું.

૪. નીલકંઠ વર્ણીએ **૭** વર્ષ સુધી વનવિચરણ કર્યું.

૫. **જોબનપગી** માણકી ચોરવા ડભાણ ગયો.

વિભાગ-બ

(માયા, મુક્તાનંદ, પ્રમુખસ્વામી, મંડપ, માતા-પિતા, પ્રદક્ષિણા)

૬. આપણા ગુરુ **પ્રમુખસ્વામી** મહારાજ છે.

૭. **મુક્તાનંદ** સ્વામીએ આરતીમાં શ્રીજી મહારાજનો ઘણો મહિમા ગાયો છે.

૮. જો સારા થવું હોય, તો દરરોજ **માતા-પિતા** ને વંદન કરવા જોઈએ.

૯. આપણે ભગવાનના છીએ. પણ **માયા** ના નથી, એમ માનવું.

૧૦. ઘુંમટ નીચેના ભાગને **મંડપ** કહે છે.

પ્ર.૨ નીચેના આપેલા ખરા વાક્યની સામે '✓' ની નિશાની કરો અને ખોટા વાક્યની સામે 'X' ની નિશાની કરો. [૧૦]

૧.	શ્રીજી મહારાજ વરતાલમાં ધામમાં પધાર્યા.	**૧.**	✗
૨.	ઘનશ્યામના માતાનું નામ સુવાસિની દેવી હતું.	**૨.**	✗
૩.	અમદાવાદમાં બ્રહ્મવલ્લભ બ્રાહ્મણ મરણ પામ્યો. ત્યારે શ્રીજી મહારાજ તેડવા ગયા.	**૩.**	✗
૪.	ઘનશ્યામનો જન્મ રામનવમીના દિવસે થયો હતો.	**૪.**	✓
૫.	ગઢડામાં શ્રીજી મહારાજ ઉપર લોકાએ છાણ, ઢેફાં ને ઈંટાળા નાખ્યાં.	**૫.**	✗
૬.	નીલકંઠ વર્ણીએ બાંશી ગામમાં પોતાની વાણીને શાપ આપ્યો.	**૬.**	✓
૭.	ધર્મશાસ્ત્રોના પુરાવા ટાંકીને ઘનશ્યામે ધર્મમાર્ગ શ્રેષ્ઠ છે એવું જાહેર કર્યું.	**૭.**	✗
૮.	કાલીદત તંત્રમંત્ર અને જાદુઈ વિદ્યાનો ભણેલો હતો.	**૮.**	✓
૯.	મુક્તાનંદ સ્વામીએ લગ્ન વખતે ગવાતા બીભત્સ ગીતો બંધ કરાવ્યા.	**૯.**	✗
૧૦.	સાતડે સાત, છે બ્રહ્મ હમારી જાત	**૧૦.**	✓

પ્ર.૩ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ચોરસ ખાનામાં જવાબ નંબર લખો. [૪૦]

૧. ઘનશ્યામનો જન્મ કયા ગામમાં થયો હતો ?

(૧) ધારી (૨) ચાણસદ **(૩) છપૈયા** — **૧.** 3

૨. 'રુ' એટલે શું ?

(૧) પ્રકાશ (૨) અંધકાર (૩) અજ્ઞાન — **૨.** ૧

૩. 'મીઠા વ્હાલા કેમ વિસરું' આ પદ શ્રીજી મહારાજ કોને ઉદ્દેશીને બોલ્યા હતા ?

(૧) બ્રહ્માનંદ સ્વામીને **(૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને** (૩) ગોપાળાનંદ સ્વામીને — **૩.** ૨

૪. શ્રીજી મહારાજે મગનીરામને દીક્ષા આપી શું નામ આપ્યું ?

(૧) શિવાનંદ સ્વામી (૨) દેવાનંદ સ્વામી **(૩) અદ્વૈતાનંદ સ્વામી** — **૪.** 3

૫. રામાનંદ સ્વામીએ સહજાનંદ સ્વામીને કયા ગામમાં ગાદી સોંપી ?

(૧) વીરપુર **(૨) જેતપુર** (૩) જેતલપુર — **૫.** ૨

૬. સ્વામીની વાતો એટલે ?

(૧) ગુણાતીતાનંદ સ્વામીની વાતો (૨) મહારાજની વાતો (૩) જીવનચરિત્ર — **૬.** ૧

૭. ભગવાનનના ઘરને શું કહે છે ?

(૧) મંદિર (૨) મહેલ (૩) ઘરમંદિર — **૭.** ૧

૮. મુક્તાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠ વર્ણીનું નામ શું પાડ્યું ?

(૧) શીતલદાસ **(૨) સરયૂદાસ** (૩) ગોવિંદદાસ — **૮.** ૨

૯. કોના ધામગમન બાદ શ્રીજી મહારાજે સ્વામિનારાયણ મંત્ર આપ્યો ?

(૧) અદ્વૈતાનંદ સ્વામીના (૨) વ્યાપકાનંદ સ્વામીના **(3)** રામાનંદ સ્વામીના — **૯.** 3

૧૦. કોણે બાવાને તલવાર લઈ લેવા કહ્યું ?

(૧) બ્રહ્માનંદ સ્વામીએ (૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ (૩) નિત્યાનંદ સ્વામીએ **૧૦.** ૧

૧૧. શ્રીજી મહારાજે વરતાલમાં કયો ગ્રંથ લખ્યો ?

(૧) સ્વામીની વાતો (૨) વચનામૃત **(3) શિક્ષાપત્રી** **૧૧.** 3

૧૨. મહારાજે અંત સમયે જૂનાગઢથી કોને બોલાવ્યા ?

(૧) બ્રહ્માનંદ સ્વામીને **(૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને** (૩) મુક્તાનંદ સ્વામીને **૧૨.** ૨

૧૩. શ્રીજી મહારાજે કયું મંદિર બાંધવા બધાને નદીએથી એક એક પથરો- ઉપાડી લાવવાની આજ્ઞા કરી ?

(૧) ગોંડલનું (૨) ધોલેરાનું **(3) ગઢડાનું** **૧૩.** 3

૧૪. હરિભક્તોના શરીરે લાગેલા ગારાને મહારાજે શેનો લેપ કહ્યો ?

(૧) કેસરનો **(૨) ચંદનનો** (૩) કાદવનો **૧૪.** ૨

૧૫. કોણે શ્રીજી મહારાજને મારી નાખવાનું કાવતરું કર્યું ?

(૧) અમદાવાદના સૂબાએ (૨) અંગ્રેજોએ (૩) કાઠી દરબારોએ **૧૫** ૧

૧૬. શ્રીજી મહારાજે કયા ગામમાં છોકરાઓને સમાધિ કરાવી ?

(૧) સારંગપુર (૨) જેતલપુર **(3) ગઢડા** **૧૬.** 3

૧૭. કયા ગામના યજ્ઞમાં વિરોધીઓએ ઘી ખૂટ્યાની બુમરાણ મચાવી ?

(૧) ડભાણ (૨) વરતાલ (૩) ગઢડા **૧૭.** ૧

૧૮. ભગતજી મહારાજના ગુરુ કોણ ?

(૧) શાસ્ત્રીજી મહારાજ **(૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામી** (૩) ગોપાળાનંદ સ્વામી **૧૮.** ૨

૧૯. ધર્મદેવે ઘનશ્યામની પરીક્ષા લેવા કેટલી વસ્તુ પાટલા પર મૂકી ?

(૧) બે **(૨) ત્રણ** (૩) ચાર **૧૯.** ૨

૨૦. ઘનશ્યામે ગૃહત્યાગ કરી કઈ નદીમાં ઝંપલાવ્યું ?

(૧) ગંગા **(૨) સરયૂ** (૩) ઘેલા **૨૦.** ૨

૨૧. કાશીના રાજાની સભામાં અધ્યક્ષ કોણ બન્યું ?

(૧) ઘનશ્યામ (૨) વિદ્વાનો **(3) ધર્મદેવ** **૨૧.** 3

૨૨. ઘનશ્યામનો જન્મ ક્યારે થયો હતો ?

(૧) સંવત્ ૧૮૪૮ **(૨) સંવત્ ૧૮૩૭** (૩) સંવત્ ૧૮૪૧ **૨૨.** ૨

૨૩. મહારાજના દેહનો અગ્નિ સંસ્કાર ક્યાં કર્યો ?

(૧) વરતાલમાં (૨) ગોંડલમાં **(3) ગઢડામાં** **૨૩.** 3

૨૪. રામાનંદ સ્વામી તથા નીલકંઠનો પ્રથમ મેળાપ કયા ગામમાં થયો હતો ?

(૧) પીપલાણા (૨) લોજ (૩) માંગરોળ **૨૪.** ૧

૨૫. નીલકંઠને રામાનંદ સ્વામીએ દીક્ષા આપી કયાં નામ પાડ્યાં ?

(૧) સહજાનંદ સ્વામી (૨) નારાયણમુનિ **(3) બંને** **૨૫.** 3

૨૬. શિક્ષાપત્રી મહારાજે ક્યાં લખી ?

(૧) વરતાલ (૨) ગઢડા (૩) જૂનાગઢ — ૨૬. **૧**

૨૭. કેટલા વર્ષની ઉંમરે ઘનશ્યામે ગૃહત્યાગ કર્યો ?

(૧) ૯ **(૨) ૧૧** (૩) ૧૫ — ૨૭. **૨**

૨૮. ઝાડ નીચે જપ કરતા સાધુઓ પર શું પડ્યું ?

(૧) અજગર (૨) વીંછી **(૩) સાપ** — ૨૮. **૩**

૨૯. રામાનંદ સ્વામીના જુનામાં જુના શિષ્ય કોણ હતા ?

(૧) આત્માનંદ સ્વામી **(૨) મુક્તાનંદ સ્વામી** (૩) વ્યાપકાનંદ સ્વામી — ૨૯. **૨**

૩૦. મગનીરામ પહેલા કોનો ભક્ત હતો ?

(૧) દેવીનો (૨) રામાનંદ સ્વામીનો (૩) મહાદેવનો — ૩૦. **૧**

૩૧. કોણે મઠની મહંતાઈ ન સ્વીકારી ?

(૧) રામાનંદ સ્વામીએ **(૨) નીલકંઠે** (૩) બાવાઓએ — ૩૧. **૨**

૩૨. યોગીજી મહારાજના ગુરુ કોણ ?

(૧) ભગતજી મહારાજ **(૨) શાસ્ત્રીજી મહારાજ** (૩) વિજ્ઞાનદાસ — ૩૨. **૨**

૩૩. રામાનંદ સ્વામીએ પોતાની ગાદી કોને સોંપી ?

(૧) મુક્તાનંદ સ્વામીને **(૨) સહજાનંદ સ્વામીને** (૩) બ્રહ્માનંદ સ્વામીને — ૩૩. **૨**

૩૪. નીલકંઠ તરાપામાં બેસી જંગલમાં કોને મળવા ગયા ?

(૧) જાંબુવાનને (૨) સુગ્રીવને (૩) હનુમાનને — ૩૪. **૧**

૩૫. એકડે એક... ની રાખો ટેક, મારા બંધું.

(૧) બ્રહ્મ (૨) નિયમ **(૩) શ્રીજી** — ૩૫ **૩**

૩૬. નીલકંઠ વર્ણીએ કેટલા વર્ષ વન-વિચરણ કર્યું ?

(૧) ૭ (૨) ૯ (૩) ૧૧ — ૩૬. **૧**

૩૭. શીતળદાસને સહજાનંદ સ્વામીએ કયો મંત્ર આપ્યો ?

(૧) સ્વામિનારાયણ (૨) ૐ નમઃ સિવાય (૩) નારાયણ...નારાયણ... — ૩૭. **૧**

૩૮. ભગવાન કોના દ્વારા પ્રગટ છે ?

(૧) મંદિર **(૨) સાચાસંત** (૩) ગુરુ — ૩૮. **૨**

૩૯. મહારાજે અહિંસક યજ્ઞ ક્યાં કર્યો ?

(૧) વડતાલમાં (૨) જુનાગઢમાં **(૩) જેતલપુરમાં** — ૩૯. **૩**

૪૦. શિખર નીચે જ્યાં મૂર્તિઓ પધરાવાય તેને શું કહેવાય ?

(૧) હરિમંદિર **(૨) નિજમંદિર** (૩) કોળી મંડપ — ૪૦. **૨**

પ્ર.૪ નીચેનાં આપેલા પ્રશ્નોનાં એક થી બે લીટીમાં (ઉત્તર) જવાબ લખો. **[૧૦]**

૧. મુનિ મહારાજની આંખમાં આંસુ કેમ આવી ગયા ?

જ. મુનિ મહારાજ રડવા લાગ્યા કારણ તેઓ ઘનશ્યામનો જગમાં જેજેકાર જોવા આ દુનિયામાં જીવતા નહીં હોય.

૨. ઘનશ્યામ કોની પાસે ભણતાં ? / ઘનશ્યામને કોણ ભણાવતાં ? / શિક્ષા આપી ?

જ. ઘનશ્યામને ધર્મદેવે શિક્ષા આપી.

૩. નીલકંઠર્ણીની નજીક આવતા વાઘે શું કર્યું ?

જ. છલાંગ મારીને વાઘ નીલકંઠવર્ણીની બાજુમાં ઓટલા પર આવી ઊભો..

૪. સરયુદાસને ક્યાં રહેવું ગમતું ?

જ. સરયુદાસને જંગલમાં રહેવાનું પસંદ હતું.

૫. સાધુઓ કયા શહેરમાં સરોવરમાં / તળાવમાં ઉગેલી શેવાળ ખાઈને રહ્યા ?

જ. સાધુઓ જામનગરમાં સરોવરમાં ઉગેલી શેવાળ ખાઈને રહ્યા.

૬. પિબેક નીલકંઠવર્ણીના પગમાં શાથી પડ્યો ?

જ. નીલકંઠવર્ણીએ મનમાં ને મનમાં પ્રાર્થના કરી ઠૂંઠા સામે હાથ ઊંચા કર્યા, તો જોત જોતમાં ઠૂંઠાને ડાળ-પાં દડા આવ્યા, ફળફુલ આવ્યાં અને તેનું સુંદર ઘટાદાર વૃક્ષ બની ગયું. તે જોઈને પિબેક નીલકંઠવર્ણીના પગમાં પડી ગયા.

૭. કોણ મરણ પામ્યા પછી પણ સજીવન થયો ?

જ. બ્રાહ્મણ પ્રામવલ્લભ મરણ પામ્યા બાદ લાકડાની ચિંતાપર અગ્નિ મુકાય એટલી જ વાર હતી અને સજીવન થયો.

૮. અમદાવાદમાં સાધુઓની મંડળીએ ક્યાં મુકામ કર્યો ?

જ. અમદાવાદમાં ગામ બહાર દરિયાખાનાના ઘુંમટ પાસે ભુતિયા આમલીઓનું ઝુંડ હતું ત્યાં મુકામ કર્યો.

૯. ઘનશ્યામે કેટલા વર્ષની ઉંમરે ગૃહત્યાગ કર્યો ?

જ. ઘનશ્યામે ૧૧ વર્ષની ઉંમરે ગૃહત્યાગ કર્યો.

૧૦. અંતકાળે શ્રીજી મહારાજે કોને જુનાગઢથી બોલાવ્યા ?

જ. અંતકાળે શ્રીજી મહારાજે ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને જુનાગઢથી બોલાવ્યા.

પ્ર.૫ નીચેની સ્વામીની વાતો પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. આપણે ભગવાનના.....

જ. આપણે ભગવાનના છીએ પણ માયાના નથી, એમ માનવું.

૨. કરોડ કામ બગાડીને.....

જ. કરોડ કામ બગાડીને પણ એક મોક્ષ સુધારવો ને કદાપિ કરોડ કામ સુધાર્યા ને એક મોક્ષ બગાડ્યો તો તેમાં શું કર્યું ?

૩. આવા સાધુને.....

જ. આવા સાધુને મનમાં સંભારીએ તો મનનાં પાપ બળી જાય ને વાતો સાંભળીએ તો કાનનાં પાપ બળી જાય ને દર્શન કરીએ તો આંખનાં પાપ બળી જાય એમ મહિમા જાણવો.

૪. નિરંતર સર્વ.....

જ. નિરંતર સર્વ ક્રિયામાં પાછું વળીને જોવું જે, મારે ભગવાન ભજવા છે ને હું શું કરું ? એમ જોયા કરવું.

૫. ગાફલાઈ ટાળવાનું.....

જ. ગાફલાઈ ટાળવાનું કારણ એ છે જે ખડકો રાખે તો ટળે ને બીજો ઉપાય તો કોઈક શિક્ષા કરે ત્યારે ટળે.

પ્ર.૬ નીચે આપેલ કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોકની ખૂટતી કડીઓ પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. નાના નાના બાળ .... પ્રણામ કરશું...

જ. નાના નાના બાળ અમે, સ્વામીને વ્હાલા બાળ અમે;
શ્રીજીને વ્હાલા બાળ અમે, સંતોને વ્હાલા બાળ અમે... અક્ષર. ૧
વહેલા ઊઠી ધ્યાન ધરશું, નાહી ધોઈને પૂજા કરશું;
'સ્વામિનારાયણ' મંત્ર ભણશું, પ્રગટ પ્રભુને પ્રણામ કરશું... અક્ષર. ૨

૨. પુરુષોત્તમ પ્રગટનું .... સુગમ કરી સિદ્ધિ...

જ. પુરુષોત્તમ પ્રગટનું જે દર્શન કરશે; (૨)
કાળ કર્મથી છુટી (૨) કુટુંબ સહિત તરશે... જય. ૫
આ અવસર કરુણાનિધિ કરુણા બહુ કીધી; (૨)
મુક્તાનંદ કહે મુક્તિ (૨) સુગમ કરી સિદ્ધિ... જય. ૬

૩. ૐ સહ નાવવતુ .... ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ ।

જ. ૐ સહ નાવવતુ સહ નૌ ભુનક્તુ સહ વીર્ય કરવાવહૈ ।
તેજસ્વિ નાવધીતમસ્તુ મા વિદ્વિષાવહૈ ॥
ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ ।

૪. આઠડે આઠ, ... અક્ષરધામમાં જવાય...

જ. આઠડે આઠ, મૂકી દે જગનો ઠાઠ... મારા બંધુ ૦

નવડે નવ, તરી જા તું ભવ... મારા બંધુ ૦

એકડે મીડે દસ, અધર્મમાંથી ખસ... મારા બંધુ ૦

એવી રીતે ભજાય, તો અક્ષરધામમાં જવાય... મારા બંધુ ૦

૫. ગુરુર્બ્રહ્મા .... શ્રી ગુરવે નમઃ ॥

જ. ગુરુર્બ્રહ્મા ગુરુર્વિષ્ણુઃ ગુરુર્દેવો મહેશ્વરઃ ।

ગુરુઃ સાક્ષાત્ પરં બ્રહ્મ તસ્મૈ શ્રી ગુરવે નમઃ ॥

પ્ર.૭ નીચેના કોઈપણ એક વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦ થી ૧૨ લીટીમાં) [૧૦]

૧. ગધેડાની ગાય.

૨. છડી સવારીએ કાકડી ખાધી.

૩. રે મારી વાણી ! તું નિષ્ફળ જજો.